

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Noskové a soudců JUDr. Zoji Dvořákové a Mgr. Zdeňka Lehovce v právní věci

žalobkyně: **ORION 001, uzavřený investiční fond, a.s., IČO 27960021,**
se sídlem Praha 6, Rooseveltova 166/10,
zast. Mgr. Janou Švehlovou, advokátkou
se sídlem Praha 10, Korunní 2569/108a,

proti
žalovanému: **P. G., nar. xxx,**
bytem xxx,
zast. JUDr. Irenou Helmovou, advokátkou
se sídlem Praha 5, Kořenského 1055/1,

o zaplacení částky 250 389,41 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 25. července 2018, č.j. 52 C 269/2017–113,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně **se z ru š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení částky 250 389,41 Kč s příslušenstvím (výrok I.) a uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení ve výši 46 657,60 Kč (výrok II.).
2. Žalovaná částka představovala neuhrazené nájemné a úhradu za služby spojené s nájmem bytu. Žalobkyně uvedla, že žalovaný byl nájemcem bytu č. xxx a bytu č. xxx na xxx xxx a to na základě nájemních smluv ze dne 15.9.2006 a ze dne 15.2.2008, které uzavřel s právním předchůdcem žalobkyně AxxxS, s.r.o. Po skončení nájemního vztahu zůstal žalovaný dlužen nedoplatek z vyúčtování služeb za rok 2008 ve výši 28 074,64 Kč, za rok 2009 ve výši 68 949 Kč a za rok 2010 ve výši 46 631 Kč, neuhrazené platby za plyn a elektřinu za rok 2010 ve výši 43 707,77 Kč, neuhrazené nájemné za období od června do října 2010 ve výši 287 468 Kč a neuhrazené zálohy na služby za období duben až říjen 2010 ve výši 33 559 Kč. Celková výše dluhu činila 508 389,41 Kč, žalobkyně na dluh započítla složenou kauci ve výši 258 000 Kč, a žalobce nadále dluží žalovanou částku. Žalovaný dluh uznal prohlášením ze dne 23.9.2010, dále podepsal prohlášení o uznání dluhu ze dne 29.9.2010 a rovněž podepsal exekutorský zápis se svolením k přímé vykonatelnosti ze dne 7. 10. 2010. Na základě exekutorského zápisu byla vedena ze strany žalobkyně exekuce, která však byla usnesením Městského soudu v Praze ze dne 27.4.2017, č. j. 25 Co 20/2017-182 zastavena. Žalobkyně proto pohledávku uplatnila v tomto řízení.
3. Soud prvního stupně se nejprve zabýval otázkou, zda žalovaný svůj dluh vůči žalobkyni platně uznal. Dospěl k závěru, že prohlášení žalovaného ze dne 29.9.2010 není uznáním dluhu ve smyslu § 558 občanského zákoníku účinného do 31.12.2013, neboť uznáný závazek nebyl dostatečně specifikován co do důvodu, prohlášení obsahuje pouze potvrzení žalovaného, že je mu známo, že má vůči žalobci dluh ze smluv o nájmu bytu ze dne 15.9.2006 a z 15.2.2008, aniž by bylo konkretizováno, o jaké pohledávky ze které ze smluv a za jaké období jde. Stejně přehled dlužných plateb podepsaný žalovaným dne 23.9.2010 neobsahuje dle soudu prvního stupně

žádnou z podstatných náležitostí uznání dluhu, jde jen o seznam dlužných plateb s uvedením jejich splatnosti a celkovým součtem. K platnému uznání závazku ze strany žalovaného proto dle soudu prvního stupně nedošlo. V návaznosti na tento závěr soud prvního stupně konstatoval, že závazek žalovaného se promlčoval nikoli v desetileté lhůtě, jak by tomu bylo, pokud by jej žalovaný platně uznal, ale toliko v obecné tříleté lhůtě dle § 101 občanského zákoníku účinného do 31.12.2013. Dle soudu prvního stupně byly dlužné částky splatné nejpozději ke dni 22.9.2010, žaloba byla podána až dne 12.7.2017, kdy již byl celý nárok žalobkyně promlčen. Z důvodu promlčení nároku žalobu zamítl. Skutečnost, že žalobkyně proti žalovanému zahájila dne 12.1.2011 exekuci podle exekutorského zápisu sepsaného JUDr. Alešem Bayerem, soudním exekutorem Exekutorského úřadu Praha 2 dne 7.10.2010, sp.zn. EZ 748/10, neměla dle soudu prvního stupně na běh promlčecí doby žádný vliv. Soud prvního stupně vyjádřil názor, že exekutorský zápis je pouze zápisem o dohodě, nejde o pravomocně přiznané právo, nelze s ním proto spojovat účinky stavení promlčecí doby po dobu vedení exekuce.

4. Proti rozsudku soudu prvního stupně podala žalobkyně včasné odvolání. Soudu prvního stupně vytkla, že dospěl k nesprávnému závěru ohledně uznání dluhu. Dle žalobkyně obsahuje závazné prohlášení žalovaného ze dne 29.9.2010 společně s listinou ze dne 23.9.2010 veškeré náležitosti uznání dluhu, která byly vyžadovány v § 558 občanského zákoníku účinného do 31.12.2013, včetně jednoznačného uvedení důvodu. Rovněž vyjádřila názor, že podání návrhu na zahájení exekuce a vedení exekučního řízení podle exekutorského zápisu, bylo řádným uplatněním práva, v jehož důsledku došlo ke stavení promlčecí doby. Žalobkyně je také přesvědčena, že námitka promlčení byla žalovaným uplatněna v rozporu s dobrými mravy. S ohledem na to nelze považovat její nárok za promlčený. Žalobkyně proto navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.
5. Žalovaný ve svém vyjádření k odvolání uvedl, že listina označená jako závazné prohlášení ze dne 29.9.2010 nejenže neobsahuje důvod dluhu, ale neobsahuje ani žádný jiný jednoznačný projev vůle žalovaného. Ztotožnil se proto se závěrem soudu prvního stupně, že k platnému uznání dluhu nedošlo. Stejně žalovaný souhlasil se závěrem o promlčení nároku žalobkyně a odmítl, že by jeho námitka promlčení byla vznesena v rozporu s dobrými mravy. Proto navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.
6. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek podle ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř. a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.
7. Soud prvního stupně s ohledem na termín splatnosti závazků žalovaného na věc správně aplikoval zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, účinný do 31.12.2013. Nesprávně však posoudil jak otázku uznání dluhu, tak i navazující otázku promlčení nároku.
8. Dle § 558 občanského zákoníku účinného do 31.12.2013 uzná-li někdo písemně, že zaplatí svůj dluh určený co do důvodu i výše, má se za to, že dluh v době uznání trval; u promlčeného dluhu má takové uznání tento právní následek jen věděl-li ten, kdo dluh uznal, o jeho promlčení.
9. Z citovaného § 558 občanského zákoníku účinného do 31.12.2013 vyplývá, že k platnosti uznání dluhu je nutná písemná forma, vyjádření příslibu zaplatit dluh a uvedení důvodu dluhu a jeho výše. Uvedení důvodu dluhu znamená označení, jakého dluhu se uznání týká nebo v čem dluh (skutkově) spočívá (viz Jiří Švestka, Jiří Spáčil, Marta Škárová, Milan Hulmák a kolektiv, Občanský zákoník I, II, 2. vydání, Praha 2009, s. 1635).

10. Judikatura dovodila, že není nezbytné uvést výslovně důvod dluhu přímo v uznávacím projevu, ale musí být jednoznačně dovoditelný např. poukazem listinu, v níž je důvod dluhu uveden (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.07.2009, sp.zn. 33 Cdo 2690/2008).
11. V listině označené jako závazné prohlášení P. G. ze dne 29.9.2010 žalovaný prohlásil, že byl srozuměn se svou povinností vyklidit k 1.9.2010 byty na adrese Xxx a uhradit své dluhy dle smlouvy o nájmu bytu z 15.9.2006 a z 15.2.2008; dále se zavázal uhradit do 30.10.2010 svůj dluh ve výši 250 389 Kč, k čemuž současně odkázal na listinu ze dne 23.9.2010. Listina ze dne 23.9.2010 obsahuje seznam 13 faktur, u každé je uvedeno její číslo, bližší označení, čeho se týkala (např. vyúčtování 2008, nájemné 6-9/2010, atd.), výše částky, na kterou byla vystavena, a datum splatnosti.
12. Ze závazného prohlášení ze dne 29.9.2010 zcela jednoznačně plyne, že žalovaný si byl vědom toho, že je povinen uhradit žalobkyni dluh ve výši 250 389 Kč, který vznikl ze dvou smluv o nájmu bytu ze dne 15.9.2006 a ze dne 15.2.2008, tento dluh se zavázal uhradit do 30.10.2010. Byť žalovaný přímo nepoužil slovo „uznání“, ale uvedl, že byl s existencí dluhu „srozuměn“, je v listině jednoznačně vyjádřena vůle žalovaného dluh uhradit. Důvod dluhu je v závazném prohlášení ze dne 29.9.2010 uveden skutečně jen bez bližších podrobností (dvě nájemní smlouvy), současně ale odkazuje na listinu ze dne 23.9.2010. V této listině je pak struktura dluhu podrobně rozepsána, je z ní patrné, čeho se týká (jakých faktur) a v čem spočívá (co jimi bylo vyúčtováno). Závazné prohlášení ze dne 29.9.2010 tedy obsahuje jednoznačný projev vůle žalovaného zaplatit dluh v uvedené výši, současně je z něj dovoditelný odkazem na listinu ze dne 23.9.2010 i důvod dluhu, u obou listin bylo nesporné, že je žalovaný podepsal. Společně tak tyto dvě listiny obsahují všechny náležitosti, které § 558 občanského zákoníku účinného do 31.12.2013 vyžaduje k platnému uznání dluhu.
13. V důsledku uznání dluhu došlo i prodloužení promlčecí doby na deset let, dle § 110 odst. 1 věta druhá občanského zákoníku účinného do 31.12.2013, přičemž promlčecí doba počala běžet po uplynutí sjednané doby plnění, tj. od dne následujícího po 30.10.2010. Promlčecí doba proto ještě neuplynula a nárok žalované promlčen není. Nutno dodat, že soud prvního stupně dospěl k i nesprávnému závěru, že zahájením exekučního řízení, nedošlo ke stavení promlčecí doby. Z § 112 občanského zákoníku účinného do 31.12.2013. vyplývá, že i podáním návrhu na nařízení exekuce dochází ke stavení promlčecí lhůty (pokračuje-li účastník řádně v zahájeném řízení). Exekutorský zápis byl způsobilým exekučním titulem, pročez není důvodu, aby bylo stavení promlčecí lhůty posuzováno jinak, než u ostatních exekučních titulů (rozhodnutí soudů, notářských zápisů či správních rozhodnutí). Po dobu exekučního řízení od jeho zahájení dne 12.1.2011 až do jeho zastavení usnesením Městského soudu v Praze ze dne 27.4.2017 (právní moc tohoto usnesení ze spisu nevyplývá), promlčecí doba neběžela. Nárok žalované by tak nebyl promlčen, ani pokud by byla aplikována obecná tříletá promlčecí doba.
14. Procesním důsledkem uznání dluhu je založení vyvratitelné právní domněnky existence (trvání) dluhu v době jeho uznání a (ač to ze zákona výslovně neplyne) v uznané výši. Tím se značně posiluje procesní postavení věřitele; do rukou se mu totiž dostává výhoda spočívající v přenesení důkazního břemene na dlužníka. Věřitel tak není povinen dokazovat před soudem své tvrzení o existenci (popř. výši) dluhu (pohledávky). Naopak, dlužníka tíží břemeno tvrzení, že dluh v době uznání neexistoval (resp. že existoval v menším rozsahu) a samozřejmě i důkazní břemeno k prokázání takového tvrzení.
15. Nutno dodat, že v usnesení ze dne 27.4.2017, č. j. 25 Co 20/2017-182, kterým byla zastavena exekuce vedená podle notářského zápisu, posuzoval Městský soud v Praze zcela jinou situaci, když se věnoval pouze náležitostem exekutorského ze dne 7.10.2010, sp.zn. EZ 748/10, v němž

skutečně absentuje konkrétní uvedení důvodu dluhu. Předmětem posouzení však nebylo uznání dluhu listinami ze dne 29.9.2010 a 23.9.2010.

16. Odvolací soud proto s ohledem na nesprávné závěry soudu prvního stupně napadený rozsudek zrušil a věc vrátil uvedenému soudu k dalšímu řízení dle ust. § 221 o.s.ř.
17. Názorem odvolacího soudu je soud prvního stupně podle § 226 odst. 1 o.s.ř. vázán. V dalším řízení se tak bude věnovat námitkám žalovaného, které vůči existenci dluhu vznesl v bodě VII. svého vyjádření k žalobě ze dne 17.7.2018, v němž žalovaný namítá právě to, že dluh v době uznání z části neexistoval. Poučí žalovaného dle § 118a odst. 3 o.s.ř. o nutnosti označit důkazy k prokázání tvrzení, že se žalobkyní uzavřel dohodu o tom, že mu uhradí náklady na vybudování vestavné skříně, jakož i další důkazy k prokázání toho, že dluh v tvrzené výši zanikl. Soud prvního stupně ovšem neopomine provést i důkazy předložené žalobkyní. Soudu prvního stupně je třeba vytknout, že v napadeném rozsudku uváděl výhrady k listině ze dne 23.9.2010, v níž je uveden důvod dluhu, aniž ji k důkazu provedl a aniž dal možnost účastníkům (v tomto případě zejména žalobkyni) na tyto výhrady reagovat. Žalobkyně právem vytýká, že jako nedostatek listiny soud prvního stupně v rozsudku uváděl, že se dluh týkal i plateb za garážové stání, které v žádné z nájemních smluv nebylo uvedeno, aniž vzal v potaz předložený dodatek k nájemní smlouvě, kde je garážové stání uvedeno. Soud prvního stupně v dalším řízení provede důkazy, které účastníci navrhovali, a dá jim možnost se k důkazům vyjádřit. V odůvodnění svého rozsudku pak přesně a jasně vyloží, jaká učinil skutková zjištění a na základě jakých důkazů, a provedené důkazy zhodnotí jednotlivě a vzájemných souvislostech tak, aby bylo zřejmé, z kterých důkazů při svém rozhodování vyšel a z kterých nikoli. V novém rozhodnutí soud prvního stupně neopomene řádně rozhodnout i o nákladech řízení podle zásady úspěchu ve věci, stejně tak rozhodne i o nákladech odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k/ o.s.ř.).

Praha 24. ledna 2019

JUDr. Irena Nosková v. r.
předsedkyně senátu